

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПРИЙОМИ ЇХ ЗНИЖЕННЯ

*Т.О. Мачак,
ст.викладач
Дніпровський
державний
аграрно-економічний університет*

На сьогоднішній день, ризик є невід'ємним атрибутом ведення бізнесу. Будь яка господарська діяльність направлена на отримання прибутку. Невизначеність підприємницької діяльності зумовлена важкістю точного передбачення майбутнього перебігу подій, що як правило, також пов'язується з виникненням ризику. В ході своєї діяльності, підприємство стикається з ситуаціями отримання збитків, і основними задачами керівництва є

прогнозування можливих негативних наслідків прийнятих рішень, оперативне втручання в процес при виникненні ризиків втрати коштів та своєчасне реагування на отриманий результат.

В той же час, неможна говорити про те, що необхідно шукати такі рішення, в яких заздалегідь відомий результат, тому що, вони, як правило не ефективні. Потрібно навчитися передбачати можливі наслідки від прийнятих рішень і враховувати їх під час формування цілей підприємства, планувати заходи по запобіганню ризику та не перевищувати допустимих меж.

Керівники підприємств повинні максимально передбачити негативні наслідки від своєї діяльності і можливий ризик не повинен бути фатальними для підприємства. Будь який ризик повинен бути співставний з отриманою вигодою.

Небезпека виникнення невдач та несприятливих наслідків, які викликають збитки та втрати матеріальних, фінансових і трудових ресурсів підприємства є характерною рисою ризику. Тому, для мінімізації можливих збитків у майбутньому, важливо заздалегідь вибрати та розробити засоби впливу на ризик. Це можна зробити одним із раціональних способів зменшення ризику.

До основних способів впливу на ризик відносять:

1) Зниження ризику – тобто, зменшення розмірів можливого збитку чиймовірності настання несприятливих подій.

2) Збереження ризику – тобто, відмову від дій, що спрямовані на компенсацію збитку, чи його компенсація з спеціальних джерел.

3) Передача ризику – тобто, передача відповідальності за нього третім особам при збереженні існуючого рівня ризику.

Необхідно також зазначити, що у теорії управління ризиками, виділяють чотири основних прийомів зниження ступеня ризику, а

саме:

Уникнення ризику – тобто, відмова від реалізації проекту, що зв'язаний з ризиком. Це найбільш простий і радикальний напрямок у системі управління ризиком і він дозволяє повністю уникнути можливих втрат. Проте, уникнення ризику для підприємства, в свою чергу, означає і невикористані можливості, що приведуть до відмови або недоотримання прибутку.

Прийняття ризику – тобто, ризик залишається на відповідальності власника підприємства і покриття можливих втрат забезпечується власними засобами підприємця.

Запобігання ризику – тобто, відхід від тих заходів, які пов'язані з ризиком. Проте, такі дії, також означають можливу відмову від прибутку.

Зниження ризику – тобто, скорочення ймовірності й обсягу втрат^[1].

Важливу роль в системі управління ризиками на підприємстві відіграє їх профілактика, яка покликана забезпечити мінімізацію імовірності їх виникнення. До основних форм профілактики ризиків на підприємстві відносять:

- Уникнення ризиків – полягає у розробці заходів, що повністю

виключає конкретний вид ризику. До цих заходів можна віднести відмову від здійснення господарських операцій, коли рівень ризику дуже високий і не відповідає критеріям фінансової політики підприємства та зниження частини залучених коштів в обороті підприємства.

- Диверсифікація – полягає у розподілі капіталу підприємства між різними видами діяльності та об'єктами вкладення, які не пов'язані між собою. Дана форма вважається найбільш обґрунтованою і відносно найменш витратною формою зниження ступеня ризику.

- Лімітування – полягає у встановлення граничних сум витрат, залучених коштів, продажу, тобто, ризик лімітується шляхом встановлення відповідних економічних і фінансових нормативів [2].

Керівники підприємств повинні систематично приділяти увагу постійному удосконаленню управління ризиками у різних ситуаціях та сферах своєї господарської діяльності для забезпечення мінімізації можливих збитків у майбутньому. Способи та підходи щодо зниження ризиків в управлінні підприємством потребують подальшого дослідження в різних сферах діяльності підприємств.

Література:

1. Гудзинський О.Д. Управління ризиками та економічною безпекою: Навчально-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / О.Д. Гудзинський, С.М.Судомир, Т.О. Гуренко, Н.В. Гайдамак. - К.: ІПК ДСЗУ, 2010.- 236с.

2. Дідик А.М. Економічна безпека підприємством: Підручник / А.М. Дідик, О.Є. Кузьмін, В.Л. Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, О.В. Ілляшенко, за заг.ред. А.М. Дідика. -Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. – 624с.